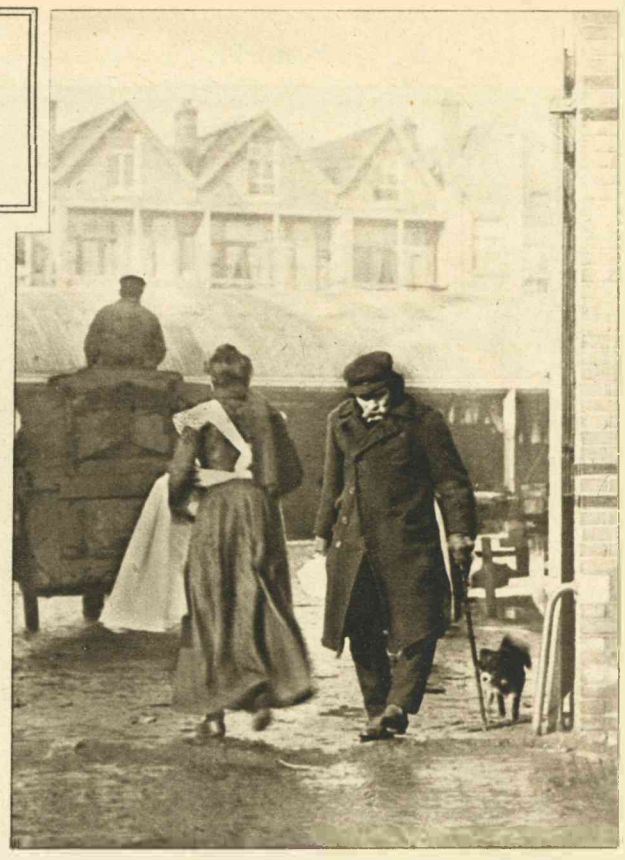
DE VOEDING DER ARMEN

Voor velen is het een zware gang...

Verschillende typen, die van de verstrekte voeding gebruik maken.

Elken dag komt hij, trouw vergezeld door z'n hondje.

Een winderige ochtend in Maart. In de volksbuurt. Een klein joggie, amper vijf, sjouwend, schokkend en sleepend met 'n emmer, die veel te zwaar voor hem is. Om de tien passen rust 't sjofele kereltje... Wanneer hij een stoep ziet, sjort hij daar den emmer heen en hijgt even wat uit... Dan gaat een smoezelig handje aarzelend naar den emmer. Het smalle snuitje onder de veel te groote pet buigt voorover. Voorzichtig wordt het deksel opgelicht. 'n Wolk etensdamp omhult een oogenblik het tengere kopje heel en al... 't deksel gaat dicht. En weer open. En nog eens... Als we 'm aanspreken en vragen, waar hij dat lekkere eten vandaan haalt, krijgt hij een kleur. Alsof hij betrapt is. Maar bij horten en stooten hooren we 't toch. Elke twee dagen mag-ie dààr ('t groezelige handje wees naar 'n gemeente-gebouw) eten komen halen. „Met de kaart" voegt hij er stellig bij. „Vroeger dee moeder 't eten zelf, maar nou 't oorlog was, niet. Zoo'n hoop menschen niet, die haalden 't allemaal dààr."

Dan sjouwt hij weer, 'n beetje haastig verder...

We kijken. En waarlijk, we zien nu den hoop menschen dien we eerst niet opmerkten. We zien nu een komen en gaan van speelsche kinderen en oude schuifelende vrouwtjes; van fiksche volksmeiden en moeders met twee, drie kinderen aan de rokken. En allen met 'n schaaltje of pannetje, openlijk of in 'n krant en onder 'n omslagdoek.

* * *

„Als er geen couranten en tijdschriften met platen waren, dan merkte je hier niks van den oorlog."

We hoorden die uitdrukking eens van 'n welgedanen meneer tusschen een fikschen slok bier en 'n smakelijken trek aan z'n sigaar. We hoorden een uiting in dien geest van statige ambtenaren op de soos; van jongelingen op een sportterrein; van dames op 'n tea. En al hechten we geen onbetwistbare waarde aan de bewering van iemand, die in genoeglijke café-stemming is, noch aan die van 'n ambtenaar, die met rustige zekerheid z'n tractement ontvangt, noch aan die van jongelui en dames, welke langs het groote leven leven — er ligt toch een grond van waarheid in die uiting. Niet omdat het uiterlijke leven van de groote stad daartoe aanleiding geeft, niet omdat de bioscopen geregeld vol zitten en een renteloze leening van 125.000 gulden voor een sportterrein in 8 dagen, in deze tijden, volteekend was, maar omdat die grond van waarheid ligt in het niets merken. Er is geen oproer, neen, er zijn zelfs zoo goed als geen betoogingen, ook geen „bedelpartijen" op groote schaal. Maar de stille armoede, die geleden wordt, valt buiten de waarnemingsfeer van „het publiek". Van den omvang der maatregelen, welke regeering en gemeente daartoe treft, heeft men, behoudens het lezen van 'n bericht, geen flauw besef.

Even rusten en kijken wat het menu voor vandaag is.

Een voorproefje uit den goedgevulden ketel.

Een van die maatregelen is de zorg voor eten voor duizenden. 'n Stad als Rotterdam lijdt enorm door den oorlog. Denk even na: nauwelijks 1/4 van het gewone aantal schepen komt binnen! Hoevelen zijn daardoor niet plotseling zonder eenige inkomsten? Energiek als in dagen van vooruitgang, heeft het gemeentebestuur ingegrepen. Het armbestuur heeft het vraagsguk opgelost om dagelijks duizenden smakelijk, krachtig voedsel te verstrekken. Dat vraagstuk was tweeledig; 1e. een degelijke bereiding van zulk een reusachtige hoeveelheid en 2e. de verdeeling onder de behoeftigen.

De bereiding gebeurt met behulp van een grooten scheepsstoomketel. Om vier uur in den ochtend al wordt daarin stoom gemaakt. En als dan om vijf uur de kok, bijkok en de helpsters komen, jaagt de stoom al gauw in 5 groote en 3 kleinere ketels, waarin te voren baal na baal erwten of rijst, honderden kilo's beenderen, vleesch en zout zijn gedeponeerd. Zoo luidde b.v. het recept voor erwtensoep: 450 K.G. erwten, 100 K.G. rijst, 20 K.G. zout, 500 K.G. beenderen; 275 K.G. vleesch.

Voor dat vleesch en die beenderen is dan ook onafgebroken een slager met helpers bezig aan het „uitbeenen".

Tegen negen uur moet de kokerij voleindigd zijn. Dan wordt uit de dampende reservoirs de spijs overgeschept in groote ketels. Buiten wachten de spoedwagens voor het vervoer van die ketels naar de acht uitdeelingslokalen. Hooi en stroo beletten tijdens den rit de afkoeling, zoodat alles, dampend en geurig als bij het vertrek, aankomt.

En daar in die uitdeelingslokalen, kunnen zij, die onderstand vroegen en wier aanvragen door het armbestuur zijn ingewilligd, hun porties halen: 1 liter voor elken man, 1/2 liter voor een vrouw, 1/2 liter voor een kind. Daar staan ze in de rij: de sjofele oude vrouwtjes met gerimpelde armoe-gezichtjes, en de speelsche kinderen; de propere werkmansvrouw, die men nog de betere dagen kan aanzien en de afgesjouwde moeders met een kind op den arm en twee aan de rokken; de stevige bootwerker, z'n pannetje onder z'n jas en het schuifelende joodje om z'n portie kauscher vleesch. Daar merk je, niet uit couranten, maar door eigen aanschouwing de ellendige gevolgen van den oorlog, want naast de voldane dankbaarheid om het warme eten, is er een wrokkende bitterheid, om noodgedwongen levensbehoeften te moeten aannemen, welke door eigen krachten gewonnen werden en welke niet door eigen schuld verloren gingen.

Daar merk je de zorg van de gemeente als gemeenschap en voel je den plicht voor die zorg 'n beetje sterker dan anders voor je zelf.

V.

DE UITDEELING DER SPIJZEN.